

№ 242 (19503) **2009-рэ илъэс** БЭРЭСКЭШХУ ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 11

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Советрэ Советскэ Союзым и ЛІыхъужъэу Хъ. Б. Андырхъуаем ыціэкіэ щыт фондэу «ТекІоныгъ» зыфиюрэм иправлениерэ Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм афакоу къашіыгъэ Джэпсалъэр

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр! ТичІыпІэгъу лъапІэхэр!

Организациехэм, учреждениехэм, предприятиехэм, мылъку лъэпкъ зэфэшъхьафхэр къызфэзгъэфедэрэ Іахьзэхэль хъызмэтшІапІэхэм япащэхэр!

Фашист Германием зытекІуагъэхэр, тарихъым къыхэхъухьэгъэ анахь зэо пхъашэр — ЯтІонэрэ дунэе заор заухыгъэр илъэс 65-рэ зэрэхъурэр 2010-рэ илъэсым зэрэцІыф лъэпкъэу хигъэунэфыкІыщт.

Къэралыгъо, политик заулэмэ фашизмэм изэхэкъутэнкІэ тихэгъэгу мэхьанэу иІагъэр къырагъэІыхы ашІоигъу, ахэм тихэгъэгу, тизэолІхэр техакІохэу альытэ, Европэм шъхьафитныгъэ езыгъэгъотыгъэ тидзэ нэмыц техакІохэм арагъапшэ.

Урысыем фэдэу, Адыгэ Республикэми юбилей шІагъор игъэкІотыгъэу хигъэунэфыкІынэу, Хэгъэгу зэошхом, ЯтІонэрэ дунэе заом ядзэкІолІхэм яфэшъошэ щытхъур афиІонэу зегъэхьазыры.

А гухэльхэм атегьэпсыхьагьэу программэу «Заом иветеранхэм зэкІэми тафэгумэкІын» зыфиІорэр республикэм щыпхыращы, къалэхэмрэ районхэмрэ Іофтхьабзэу «ЯтІонэрэ дунэе заор зыфэдэ шъыпкъагъэр» зыфиІорэр ащызэхащэ, фронтым щызэуагъэхэм ыкІи тылым Іоф щызышІагъэхэм псэукІэ амалэу яІэхэр ауплъэкІу, зыщыпсэущт унэхэр зимыІэ ветеранхэм япчъагъэ зыфэдизыр зэрагъашІэ.

Непэ ехъул Тэу фронтовик 1446-рэ, заом иветеранхэу ыкІи тылым Іоф щызышІагьэхэу нэбгырэ минитфым ехъу Адыгэ Республикэм щэпсэу.

2010-рэ илъэсым ветеранхэм ящытхъу Іогъэным, ямафэхэр хэгъэунэфык Іыгъэнхэм атегъэпсыхьагъэу Іофышхо ашІэщт, фронтовик, тылым Іоф щызышІагъэ пэпчъ анаІэ тырагъэтыщт.

Анахьэу мэхьанэ зэратыщт Іофхэм ащыщых Ро--ышы фэзэогъэ дзэкІолІхэр ащымыгъупшэнхэр, ЯтІонэрэ дунэе заор зыфэдэ шъыпкъагъэм ыкІи тичІыпІэгъухэм лІыхъужъыныгъэу зэрахьагъэм афэгъэхьыгъэ тхылъхэмрэ брошюрэхэмрэ къыдэгъэкІыгъэнхэр.

Мыщ фэдэ пшъэрылъхэм язэшІохын зи Родинэ, ащ итарихъ шІу зыльэгъурэ пэпчъ хэлэжьэн фае.

Тэ Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм, организациехэм, учреждениехэм, предприятиехэм, мылъку льэпкъ зэфэшъхьафхэр къызфэзгъэфедэрэ Іахьзэхэлъ -ефає едмехеІшнфоІк едмехешапк мехеІпаІштемкиатх тэгъазэ, Советскэ Союзым и ЛІыхъужъэу Андырхъое Хъусен ыцІэкІэ щыт фондэу «ТекІоныгъ» зыфиІорэм яІахь халъхьанэу тяльэІу.

Фондым иреквизитхэр

Урысыер

Советскэ Союзым и ЛІыхъужъэу Андырхьое Хъусен ыцІэкІэ щыт Адыгэ республикэ фондэу «ТекІоныгъ» зыфиІоу ветеранхэм (пенсионерхэм) ІэпыІэгъу языгъэгъотырэр

ИНН/КПП 0105051524/010501001 «Новацием» щыІ

р/сч 40703810900000000386 Корсчет 30101810300000000700 Урысыем и Банк Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГРКЦ и НБ

БИК 047908700 ИНН 0100000050

Классификациер: расчетнэр ОАО АКБ-у

ныбцжэгъу лъашэхэр!

Мы илъэсэу тызхэтым аужырэ фэгъэкІотэн кІэтхэгъу уахътэ почтэм къытфешІы. Мы мазэм и 7-м къыщегъэжьагъэу и 17-м нэс тигъэзет шъузэрэкІэтхэн шъулъэкІыщт уасэр зыфэдизыщтыр сомэ 307-рэ чапычи 8-рэ. Къызфэжъугъэфед kIэтхэгъу уахътэу фэгъэklomэныгьэ къызщытфашІырэр.

Адыгеим ихьэкіагъ

Джырэблагъэ Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм исурэтышІ ціэрыloy Кіэщ Мухьадин Адыгеим щыіагъ. АР-м и Премьерминистрэу Къумпіыл Мурат ащ зэіукіэгъу дыриіагъ. АР-м культурэмкіэ иминистрэу Чэмышъо Гъазый, Къокіыпіэм щыпсэурэ лъэпкъхэм искусствэхэмкlэ я Къэралыгъо музей Темыр Кавказымкіэ икъутамэ ипащэу Кушъу Нэфсэт зэіукіэгъум хэлэжьагъэх.

СурэтышІ цІэрыІом ыныбжь илъэс 70-рэ зэрэхъурэм ипэгъок Гэу ащ иІофшІагьэхэм якъэгъэлъэгъонэу Мыекъуапэ щыкІощтым льэныкъуитІур тегущыІагъ. КъокІыпІэм щыпсэурэ льэпкъхэм искусствэхэмкІэ я Къэралыгъо музей Темыр КавказымкІэ икъутамэу Адыгеим икъэдехетаІшфоІ мытед еІвахаш еп зэкІэ икъоу къыщыбгъэлъэгъонхэ

амал къызэритырэр ежь КІэщ Мухьадин къыхигъэщыгъ.

- Адыгеим щыпсэухэрэр мы музеим рыгушхонхэр ифэшъуаш, ыІуагъ ащ. — Сэ слъэгъугъэр макІэп, ау мы музеир сыгу рихьыгъ ыкІи згъэшІэгъуагъэ. Лъэшэу сигуапэ искусствэр зикІасэхэм сиІофшІагъэ ащ щызэрагъэлъэгъун амал зэряІэщтыр.

ЗэІукІэгъум икІэухым Правительствэм ипащэ Адыгеим фэгъэхьыгъэ сурэт зэфэшъхьафхэр зыдэт альбомхэр нэпэепль шІухьафтынэу хьакІэм ритыгъэх.

КъокІыпІэм щыпсэурэ лъэпкъхэм искусствэхэмкІэ ямузей икъутамэ ипащэу Кушъу Нэфсэт къызэрэригъэблэгъагъэр ары сурэтышІыр Адыгеим къэкІонэу зыкІэхъугъэр. Мы уахъноатеалеалеан мехеалаІшеІи мет Налщык щэкІо, ау ежь къызэриІуагъэмкІэ, ащ тегъэпсыхьэгъэ чІыпІэ зэрэщымыІэм къыхэкІэу, зэкІэри икъоу цІыфхэм арагъэлъэгъунэу хъурэп. ПстэумкІи КІэщ Мухьадин къэгъэлъэгъон 16 иІагъ. Илъэсыбэрэ ащ Лондон Іоф щишІагъ, непэ Испанием икъалэу Андалуси щэпсэу. СурэтышІым иІэшІагъэхэр охътэ благъэм Адыгеим щыпсэухэрэм зэрагъэлъэгъунхэу амал яІэщт.

Шыфым къехъулІэщтыр зэримышІэрэр инасып. Йчэдыжым псаоу иунэ къикІырэр пчыхьэм имыхьажьын зэрилъэкІыщтым егупшысэрэп. Ар дэгъу, нахьышІум щэгугъы, гугъэм щегъаІэ.

Арэу щытми, тищы Так Гэ тхьамык Гагъоу къыхэхъухьэхэрэм укъагъэщынэ, цІыфыр гуІэзэ (шъыпкъэми мышъыпкъэми) ыугъоигъэм нэгъэупІэпІэгъукІэ хэкІыжьын зэрилъэкІыщтыр шъхьэм къырагъахьэ.

Илъэс 20 — 30-кІэ узэкІэІэбэжымэ, ащ фэдэ хъугъэ-шІагъэхэр щыІэгъэнхэкІи хъун, ау непэ фэдэу къыхэкІыгъэп. Телевидением иканалхэм зэкІэм къагъэлъагъорэм гур егъэкІоды: мэшІокоу ушъорэкІыгъэр, ащ тхьамыкІэгъошхоу къыхьыгъэр, газыр къауи унэ зэтетым ызыныкъо зэрэгуихыгъэр, чэщ клубыр къауи нэбгырэ пшІы пчъагъэ зэрэхэкІодагъэр, самолетым зиІэты пэтэу къауи, зы нэбгыри псаоу къызэрэхэмык ыжьыгъэр, лажьэ зиІэхэм эралъыхъухэрэр ары къыгъэльагъорэр. Тхьа-

Тызыфэжъугъэсакъыжь

мыкІагъо нэмыкІ хэгъэгум имыхъу--ы реф мединетын дыф шыкІур фэзыгъэчэфын зыпари зэхихырэп.

ЕтІани зы шэн гъэшІэгъон тхэлъ. Жъыхэр зыщаІыгъ унэр зыстыкІэ, машІом тызэрэфэсакъырэр нахь дгъэлъэшынэу тыфежьэ. Джы Пермь къыщыхъугъэ тхьамыкІагъом тигъэщтагъэу, къагъэорэ пкъыгъохэр зэрэбгьэфедэщтхэм ягугьу къэтэшІы.

Ау сыдэу пшІын, урысмэ «шыблэр къэмыгъуагъоу мэкъумэщышІэм къащ къыхьыщтэп» зэраІоу, щынагъор къытшъхьащымыхьэу тыгумэкІыштэп.

ИлъэсыкІэм икъихьагъум мы пкъыгъохэр бэдэдэрэ зэрагъэфедэрэм къыхэкІ эу мэфэкІыр нахь къэблагъэ къэс гумэкІыгъор нахьыбэ мэхъу.

Ащ фэдэу мы мафэхэм зэпымыоу Урысыем и МЧС АР-мкІэ игъэІорышІэпІэ ШъхьаІэ тхыгъэхэр къытфарегъэхьых. Ахэм такъыпкъырык Іызэ, къагъэорэ пкъыгъохэм узэрадэзекІощтыр джыри зэ шъугу къэдгъэкІыжьын.

МашІо къэмыгъэхъугъэным пылъ къулыкъум къызэритырэмкІэ, къагъэорэ пкъыгъохэр хэушъхьафыкІыгъэ тучанхэу, мыш фэдэ товарым пае тьэтІыльыпІэ гьэнэфагьэхэр зиІэхэм къащыпщэфынхэ фае. Къэпщэфырэм сертификат игъусэмэ уеплъынэу щыт. Къэпщэфыгъэ пкъыгъор тэрэзэу щымыльыгъзу, анахьзу чІыпІэ цІынэм щаІыгьыгьэмэ, къыпІэкІэон ыльэкІыщт. Къэорэ пкъыгъор къэпщэфы хъумэ, зыкІоцІышыхьэгъэ къэмланым уепльын фае. Ар дэгьоу, ІэпкІэ-лъапкІэу гъэпсыгъэмэ, заводым къызэрэщашІыгъэм уехъырэхъышэнэу щытэп. Зигугъу къэтшІырэ пкъыгъохэр ильэс 14 мыхъугъэхэм япщэнхэ уфитэп.

Шъуик Галэхэм шъуафэсакъ. «Шъори шъузыфэсакъыжь, сэри сыкъышъуфэсакъыщт», ыІуагъ Тхьэм.

СИХЪУ Гощнагъу.

Ящы ак із зыщагь эгь озагь

тельскэ Советым тыгъуасэ зэхэсыгьо

УФСИН-м икъутамэу АР-м щы Іэ АР-м гъэсэныгъэмрэ ш Іэныгъэмрэк Іэ Мыекъопэ колонием епхыгъэ попечи- иминистрэу Беданыкъо Рэмэзанэ, Мыекъопэ администрацием ипащэ игуаиІагъ. Ащ хэлэжьагъэх АР-м ІофшІэ- дзэу Сергей Стельмах, АР-м псаунынымкІэ ыкІи социальнэ хэхьоныгъэм- гъэр къэухъумэгъэнымкІэ иминистрэ кІэ иминистрэу Наталья Широковар, игуадзэу Чэужъ Нателлэ, АР-м физ-

культурэмкІэ ыкІи спортымкІэ иминистрэ игуадзэу Джарымэкъо Юрэ, колонием ипащэу Джарымэ Султ анэ, нэ-

Зэхэсыгъор зезыщэгъэ Наталья Широковам блэкІыгъэ зэІукІэгъухэм къащаІэтыгъэ упчІэхэр къызэрэугьоигъэхэм агу къыгъэк Іыжьыгъэх. Джащ фэдэу кІэлэ Іэтахъохэр зыщыпсэурэ ыкІи зыщеджэхэрэ унэхэр зэрагъэцэк Іэжьыгъэхэм зэригъэрэзагъэхэр къыІуагъ.

Ащ ыуж Беданыкъо Рэмэзанэ колонием щапІурэ кІэлэ Іэтахъохэм яегъэджэн зэрэзэхащэрэр къыІотэнэу гущыІэ ратыгъ. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, Мыекъопэ колонием егъэджэныр лицензием ишапхъэхэм атетэу щызэхащэ. Программэм къызэрэдилъытэрэмкІэ, ащ чІэсхэм зэкІэми гурыт гъэсэныгъэ зэрагъэгъотын алъэкІыщт. Документхэм къызэраушыхьатырэмкІэ, егъэджэным пылъ Іофыгъохэр дэгъоу мыщ щызэшІуахынэу амал яІ.

Нэужым Чэужъ Нателлэ медицинэм рихыгъ.

ылъэныкъокІэ колонием изытет фэгъэхьыгъэ зэфэхьысыжьэу ашІыгъэхэм къызэрэугъоигъэхэр ащигъэгъозагъ. Медицинэ кабинетым апэрэ ІэпыІэгъу узэрафэхъущт пкъыгъохэр зэрэчІэлъыр, ау икъу фэдизэу Іэзэгъу уцхэр зэрямы Іэхэр къыГуагъ. Джащ фэдэу илъэс къэс колонием щапТухэрэм япсауныгъэ изытет зэрэщауплъэк Гурэр ык Ги специалистэу ахэм къяплъын фаемэ япчъагъэ зэрэхагъэхъон фаер игущыІэ къыщыхигъэщыгъ.

Ащ лъыпыдзагъэу Джарымэ СултІан колонием щаІыгъхэм япсауныгъэ изытет зэрэфэсакъыхэрэр къы Іуагъ. Джащ фэдэу егъэджэным ылъэныкъокІэ апшъэрэ классхэм арысхэм илъэс къэс ушэтынхэр зэрафызэхащэхэрэр ыкІи аттестатхэр зэраратыжьхэрэр къы Гуагъ.

КІэлэ Іэтахъохэм ящыГэныгъэ нахьышІум ылъэныкъокІэ зэхъокІыныгъэхэр фэхъунхэм пае къызэрэугъоигъэхэм анахь шъхьаГэу къыхагъэщыгъэхэр зэрэзэшІуахынхэ фаер зэхахьэм зэфэхьысыжьэу фэхъугъ.

ДАУТЭ Анжел.

Сурэтыр Іэшъынэ Асльан къыты-

СУРЭТЫШІХЭМРЭ ЛЪЭХЪАНЫМРЭ

Мыекъуапи къыщагъэлъэгъощт

Культурэмрэ искусствэмрэ яшІуагъэкІэ Краснодар краимрэ Адыгеимрэ язэпхыныгъэхэр нахь мэпытэх. Краснодар краим культурэмкІэ и ГъэІорышІапІэрэ Урысые Федерацием исурэтышімэ я

Союз хэхьэрэ край общественнэ зэхахьэмрэ изобразительнэ искусствэмкІэ я IX-рэ шъолъыр зэнэкъокъоу «Биеннале-2009»-м икі эуххэр зэфахьысыжьыгъэх.

Адыгэ Республикэм исурэтышІмэ я Союз апэрэу зэнэкъокъухэм арагъэблэгъагъ. ТиреспубликэкІэ жюрим хагъэхьагъэмэ ащыщыгъэх АР-м культурэмкІэ и Министерствэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ, Адыгеим исурэтышІмэ я Союз итхьаматэу Хъуажъ Рэмэзанэ, АР-м исурэтышІ цІэрыІоу Бырсыр Абдулахь.

Адыгеим щыщэу Эдуард Овчаренкэм живописымкІэ апэрэ чІыпІэр къыфагъэшъошагъ, Александр Манакьян ятІонэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Урысыем инароднэ сурэтышІ у Къат Теуцожь графикэмкІ эятІонэрэ чІыпІ эр къыхьыгъ. Бгъэфедэн плъэкІырэ искусствэмкІэ зэнэкъокъум хэлэжьагъ сурэтышІ ныбжьыкІ у Елизавета Коломийцевар. Ащ искусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжыр къыухыгъ, Адыгэ къэралыгъо университетым искусствэхэмкІэ иинститут ишІэныгъэ щыхегъахъо. Е. Коломийцевам ятІонэрэ чІыпІэр къызэрэфагъэшъошагъэр гъэхъэгъэ инкІэ фэтэлъэгъу.

Адыгеим исурэтышІ цІэрыІоу Цэй Евгений ыцІэкІэ АР-м культурэмкІэ и Министерствэ ыгъэнэфэгъэ шІухьафтыныр Лусина Джанян фагъэшъошагъ.

Сурэтхэм якъэгъэльэгъон Краснодар гъэш Гэгъонэу щыкІуагъ. Жюрим къыхихыгъэ сурэт анахь дэгъухэр КъокІыпІэм щыпсэурэ льэпкъмэ ямузееу Мыекъуапэ дэтым къыщагъэлъэгъонхэу зэхэщакІохэр пэшІорыгъэшъэу зэзэгъыгъэх. Шэуджэн Бэлэ къызэрэтиІуагъэмкІэ, тыгъэгъазэм и 18-м къэгъэлъэгъонхэр Краснодар щызэфашІыжьыщтых. Ащ ыуж сурэтэу жюрим къыхихыгъэхэр Мыекъуапэ къыщагъэлъэгъощтых.

САХЬИДЭКЪО Нурбый. Сурэтым итыр: апэрэ чІыпІэр къыдэзыхыгъэ сурэтышІ цІэрыІоў Эдуард Овчаренкэр.

Саламатиным ыціэкіэ

Бзэджэш агъэ зезыхьагъэхэм пшъэдэк ыжь ягъэхьыгъэнымкіэ Федеральнэ къулыкъум АР-мкіэ и Гъэгорыштапіэ кіэщакіо зыфэхъугъэ зэнэкъокъу каратэмкіэ блэкіыгъэ тхьамафэм Адыгеим щыкіуагъ. Къулыкъум исатырхэм ахэтыгъэу, 2000-рэ илъэсым къалэу Грознэр шъхьафит ашіыжьызэ, хэкіодэгъэ Алексей Саламатиным ыцІэкІэ ар зэхащэгъагъ.

Чэчэн ыкІи Ингуш республикэхэм, Краснодар краим, Адыгеим каратэмкІэ яклубхэм защызыгъэсэхэрэ нэбгыри 170-м ехъу зэнэкъокъум хэлэжьагъ. Мыекъуапэ икаратистхэр анахь лъэшэу къычІэкІыгъэх, ахэм апэрэ чІыпІэр аубытыгъ. Краснодар ыкІи Красно-

дар краим якомандэхэр ятІонэрэ ыкІи ящэнэрэ хъугъэх. Турнирым текІоныгъэр къыщыдэзыхэгъэхэми хэк Гэхэлэжьагьэхэми медальхэмрэ дипломхэмрэ аратыгъэх.

Ветеранхэм я Урысые общественнэ организациеу «Боевое братство» зыфиІорэм Алексей

Саламатиным ишъхьэгъусэ нэпэеплъ тамыгъэу «Семья погибшего защитника Отечества» зыфиГорэр къыфигъэшъошагъ. Валентина Саламатинам УФСИН-м иІофышІэхэми зэкІэ зэнэкъокъум хэлэжьагъэхэми закъыфигъазэзэ «тхьашъуегъэпсэу» къариІуагъ, гъэхъагъэхэр ашІыхэзэ, льыкІотэнхэу къафэлъэІуагъ.

ЦЭЙ Нэфын.

БзэджэшІагьэ зезыхьагьэхэм пшъэдэкІыжь ягъэхьыгъэнымкІэ Федеральнэ къулыкъум АР-мкІэ и Гъэ Горыш Гап Гэ ипресскъулыкъу и Іофыш І.

Тиредакцие бэмышІзу къыележая мехегифака табателение общественнэ организацие ипащэу Нэхэе Руслъан. Мы кІалэр зытшІэрэр бэшІагъэми, къытхахьэу, бэрэ тадэжь къакІоу щытыгъэпти, зыгорэкІэ къызэрэтщыгугъырэм тегуцэфагъ. Арэущтэуи къычІэкІыгъ, илъэІуи гуапэ уиІэу бгъэцэкІэнэу щы-

- Іофы зезгъэшІэу шъуадэжь сыкъызыкІэкІуагъэр, къы Іуагъ ащ, — тиобщественнэ организацие хэтхэм пшъэрыльэу къысфашІыгьэр згъэцэкІэнэу ары. ГухэкІ нахь мышІэми, тызыхэт лъэхъаным цІыфхэм гук Гэгъоу ахэлъыр нахь макІэ хъугъэ, тхьамыкІэхэм, сымаджэхэм ягумэкІыгьохэр макІэ зэхэзышІэрэр, ахэм ягугъу зышІырэр. Ау ахэр арэп сыкъызытегущыІэ сшІоигьор. Зигугьу къэсшІы, «тхьашъуегъэпсэу» затІо тшІоигьор Адыгэ Республикэм ыкІи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я ДиндэлэжьапІэ е, нахьыбэрэмэ зэрашІэу, Мыекъопэ гупчэ мэщытым щылажьэхэрэр арых.

Быслъымэнэу дунаим тетхэм

Ащыгъупшэхэрэп, ренэу алъэІэсых

зэдыхагъэунэфыкІырэ мэфэкІ- мэщытым щылажьэхэрэм лъэхэр къызысыхэкІэ, мыхэм тащыгъупшэрэп, ренэу анаІэ къыттет. Бирамым илъэхъан тиобществэ хэтхэм апае къытфащэгъагъ крупэ зэфэшъхьафхэр, шьоущыгъу, тхъу зыфэпІощтхэр. Мары бэмышІэу быслъымэнхэм хагъэунэфык быгъ Къурмэныр. Джащ фэдэу джыри тащыгъупшагъэп, лы килограмм тІурытІурэ фыгу килограммрэ зэрыльхэ Іальмэкь 35-рэ динлэжьхэм къытфащагъ. Тэри, хабзэ зэрэхъугъэў, ахэр анахь тхьамыкІзу тиорганизацие хэтхэм, сабый цІыкІухэр зыпІухэрэм, сымаджэхэм афэдгощыгъэх.

Урыси, адыги тиобществэ хэтых, ау ащ емыльытыгьэу, Іахьхэр яттыгьэх. Льэпкьэу зыщыщхэмкІэ, динэу алэжьырэмкІэ зэхэдз амышІэу чІыпІэ къин ит цІыфхэм ІэпыІэгъу зэрафэхъухэрэм пае Мыекъопэ гупчэ

шэу тафэраз, адыгэм сыдигъуи тхьамыкІэм, сымаджэм деІэныр илъэпкъ шэнэу зэрэщытыгъэр ахэм зыщагъэгъупшэрэп, щысэшІу къагъэлъагъо.

Тхьэм псауныгъэ къарет, япсэпэшІагъэ аферэгъэбагъу. ЦІыф гукІэгъур кІочІэшху, ащ непэ щыкІэрэр макІэп.

Нэхэе Руслъан тызыщигъэгъозэгъэ къэбарым мэхьанэ икъу езымытыни, ащ фэдизэу игугъу пшІыныр имыщыкІагъэу зылъытэни къыкъокІын, ау зипсамехфыІд естускеф имп естыну агу къикІырэ гущыІэхэр къышъулъыдгъэІэсыжьын фаеу тлъытагъэ, ахэм афэдэхэр къызэрэдготхэр, къызэрэддэйсэухэрэр, тигук Гэгъу зэрящык Гагъэр джыри зэ шъугу къэдгъэкІыжьыным пае.

> ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Хэгъэгу зэошхом иветеранэу Нэгъой Аскэрбый Къазый ыкъом идунай зэрихъожьыгъэр лъэшэу гухэк І щыхьоу Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет ащ иунагьо ык Іи и Іахьылхэм афэ-

АР-м иветеранхэм я Совет итхьаматэу Г. В. Бартащук

(КъызыкІэлъыкІорэр тыгъэгъазэм и 8-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

— Уятэ Къарэ ишыкІэпщынэ нычхьапэ тедэІун, лІыжъ Іуш Іэджи щысакІо къихьащт. Къэбарыжъхэр ттхьакІумэ къи-Іоми, тигъэтхъэн. СицІыкІугъор адэзгъэкІуагъ адыгэхэм, сыгу икІыштхэп сэпсэуфэ. Адыгэхэм хьакІэм пчэн щыпс рамыгъэшхыми, сэ сыолъэІу нычхьапэ тыхэбгъэІэнкІэ, сикІас мэзпчэнылыр. — Узэрэфай. ХьакІэм

ифитыныгъэ сэрджэ мыухыжь. Джэф дэкІымэ къызэрэтыщтыгъэм кІимыгъахьэу къыгъэзэжьызэ, дэмыкІыжьыхэу шэн къыштагъ. ИзекІуакІэ зыфихьыщтыр Тыкъэм ымышІэу, иубзэ регъэхъуми, тыгъужъыр зытетым текІыщтыгьэп, гукъаоу иІэр къэшІэгьоягъ. Ишэн дэгьоу зышІэрэ закьор къулайкІэ дэпсэузэ, унагъом щыщхэм къызэрафыщытым лъыплъэщтыгъ. ЗэкІэхэмкІи гушІубзыугъ, ишІушхуагъэр ТІахъужъ. Ныбджэгъу шъыпкъэ зэфэхъугъэхэу, зэтемыплъэхэмэ зэфэзэщхэу шэн къаштагъ. ТІахъужъи дэхэкІаеу зырищыгъ. Ыпкъынэ-лынэхэр нахь зэхэугуфыкІыгъэхэу, лІыпкъым иуцоным енэцІы хъугъэ. Ымакъи кІэлэ нэшанэхэр чІини къэгъумыгъ, щхэнэу, гушІуагъоу зызэрэзэблихъурэм ятэ гу лъитагъ. Гуапэр иеу алъыплъэщтыгъ апкъ иуцуагъэхэу Джэфрэ ТІахъужъырэ зэрэзэрэльытэжьхэрэм.

ТІахъужъ дэмысэу Джэф къызытефэжькІэ, къыгъотыжьыти, зэгъусэхэу къагъэзэжьыщтыгъ. ЕІэй-лъэинри, Іэ щифэнри хигъэкІыгъэу, зытыриубытэгъэ шапхъэхэм атекІыщтыгьэп кІалэр, зэрэтыгьужъыр щымыгъупшэу, лы цІынэ такъырыр пигъохыщтыгъ. А зыр ары унагъомкІэ нахь пэблагъэу Джэф иІагъэр. Былымэу щагум дэтхэри къыухьэщтыгъ, ячІыпІэхэр зэпэчыжьагъэхэми. Адрэхэри къесэжьыгъэхэу шыІэми-шымыІэми къырадзэщтыгъэп. Сыд хъугъэми, дэгъоу фыщытхэми, къызхэкІырэр ымышІэу, ыгу егъущтыгъ, ылъэгъу къэс ицІыкІугъор ынэгу кІэкІыщтыгъ.

– НекІо, Джэф, типщыпІакІэ тыгъакІуи, тэгъэукъэбз. ПшІэхэнэп псэупІэджэ хэтхыжьынджи мэхъу.

КъедэГурэ зэпытыр игъомиигъуаджэми къызхимыгъэщэу ыуж къихьагъ. Дэх ямыІэу, ягъогу нафэти, зэготхэу апэ рагъэхъугъ, нэсыфэхэкІэ загъэпсэфыгъэп.

Тыкъэсыгъ. Шэуаджэхэр къытфэмыкІохэмэ, тиІоф дэгъоу хэдгъэкІыт. УшэкІон е унэ жьы кІэбгъэун уфит.

ХэушъыкІызэ, Джэф чъыгышхохэм акъогъу зишІыгъ. Тхьэмафэ фэдизрэ Тыкъэр кондэ теупкіым, гьогу шіыным, чэл гъэпсыным апылъыгъ. ИІухьапІэ Іут чъыгышхохэр къэуухьан фэягъэ. Ахэмэ хэхьапІэр гъотыгъуае ашІыщтыгъ, умышІапэмэ, мафэкІи егуцэфэгъоягъ гъоГу ІонтІэщантІзу пхыриупкІыгъэм. Пырэжьые мэзышхом ыкІыб лъыкъэ-псыкъэ узышІырэ хьамышхутІэр къэкІыба, шъхьапырыбыбык і ырэ бзыухэм ащэхъу дэфэн амылъэкІынэу гъэпытагъэ. Пэнэ мэІум ухэхьани ухэплъэни умылъэкІынэу кудагъэ, риупкІыгъэхэр къы-Іуиусэижьзэ, хэхьапІэр зэфишІыжьыштыгь. Мэзэныкьоу зыкъэзгъэщырэ мэзышхор ды-

сэу тауташым цыпитІумкІи еолІэжьыщтыгъ. Джары чІыпІэм тауташкІэ зыкІеджагъэр шэкІожъыр. ЧІыпІакІэу къыхихыгъэм ыхэ нахьи ыТупэ нахьыежьыгъ. АщкІи пщыпІакІэм утехьан плъэкІыщтыгъэп. Чэлыри хъоо-пщаоу, илъэгагъэкІи ежь тегъэпсыкІыгъэу ышІыгъ. КъыкІэмышхынэ ыбгъэжьи, оси уаий щынэгъуа-

Хьаку итмэ, кІымафэри щипхын. ЗэІэбэкІмэ, зыфаер зэкІэ мэзым зэрэхигъотэщтым къыгъэгушхуагъэу етІысэхи, ошьогум ипльагь. Огу къаргьом къаз макъэхэр къиЈукІыгъэх. Зытамэ памыупкІыгъэ унэгьо къазхэр къыблэм быбыжьыщтыгъэх. УнаІэ затепхыкІэ хьэ хэбасэ хъухэу зэрэхэхьажьыхэрэр ышъхьэ къеуагъ. ЧъыІэ-чъыІэу Джэф ыгу къагъэкІыгъ. Шъхьадж илъэпкъ еожьы, къолэбзыухэри хьакІэкъуакІэхэри алъ хэльым рэпсэух, ащ бгъэшІэгъон хэлъэп. Къужъэе льапсэм исэу уашъом бэрэ дэпльыягь, къаз кІый макъэхэри кІодыжьыгъэх, дунаир гукІэ зэригъафэзэ къэбэлэрэгъи, зэрэзэтесэу шъхьау-

<u>or</u>

хьыщтыр ымышІэу, зыдэгущыІэни щымыІэу зэтенагъ. -еалидедекнажне енк пеачне Пк Гэнчане Гэнчан енк пеачне Гэнчан Енгине Ганчан Енгин Енгине Ганчан Енгине Ганчан Енг льэгъурэ зэпытыр. Анахь пэблагъэу зыгу къыфэгъурэр дунай шъхьаф щыГэми, къыфэсакъы, пкІыхькІэ ыуж икІырэп. ДунаитІур зэрэзэпхыгъэр инэнэжъ бэрэ къыфиГуатэщтыгъ. ПкІыхьхэм къарыкІыхэрэмкІи ыгъэсэгъагъ, янэ къызэрэфэгумэкІырэм гъэнэфагъэу Іоф пылъми, шІу зэрэхъущтым ицыхьэ телъыгъ.

МашІоу упэбжьэжьыгъэм чыпэ гъугъэхэр пилъхьагъэх, ахэм ак ы ү чъыгэе гъумхэр атырилъхьэхи, зэкІигъэблэжьыгъ. Джэдыгу кІакор зытыриубгъуи, пкІыхьэр ышъхьэ ригъэкІынэу, хьэкІо-бгъокІонэу ипщыпІэ текІыгъ.

Къолэбзыухэу чэщ реным къыблэм быбыжьыхэрэм амакъэ ытхьакІумэ икІыгъэп. Къазхэм якІый макъэрэ къэрэухэм язэпэджэжьырэ зыгъатхъэрэр. Къэрэухэм амэкъэ дэгу зыхэкІокІэн щыІэп. Лъагэу мэбыбыхэшъ, ошъогум къи-ІукІхэу къыщэхъу.

Уашъор рэхьатыжьи, бзыу-

рилъэгъуагъ, ау фэягъэп, щэрэІ ыІуи, ебгъукІуагъ. Чъыгэешхом ычІэгъ мышкІур зэтырагъэтэкъоу къощыр Іэтэхъо отэр чІэтыгъ. Ахэми Тыкъэм къадиухьагъ. Бгъэшхъо цІыкІур бзыумэ ахауи, зы къахиутыгъ, чъыг къутамэм тесэу зэІитхъызэ, ешхы. Ардэдэм мэзатакъэр кондэ къогъум къыкъолъэтыгъ. Пчэдыжьыпэ тыгъэм пэшІэты, идахэ дахэ хегъахъо. Пщэрын фае, къинкІэ зештэ. Тыкъэр псынкІзу кІзлъыуи, мэзатакъэр къыригъэфэхыгъ, ыпшъэ пиупкІи, Іалъмэкъым рилъхьагъ, къыушэкІугъэр икъункІэ ылъыти, къежьэжьыгъ.

Тыгъэм пэшІэтрэ бэджэхъэу быбатэрэр тыжьыныпс егъэшъуагъэу ынэІу къибыби зыкъызырещэкІым, шъабэу зытырихыжьыгъ. ТхьамэфитІу горэм джыри ошІущт, зэхихыжьэу зэриІожьыгъ. Къушъхьэр благъэми, шъхьашыгуихыгъэу къэльагъорэп, ос шыгухэм гур къагъэчэфэу тыгъэнэбзыймэ къахэжъыук Іых. Ылъэкъо пытэхэр ыгъэжьхэзэ, лІы зишІугъор пщыпІэм къытехьажьыгъ.

ыупІыцІэхи, чъыем зыритыгъ. Тыкъэм ыгъэшІагъоу ипІур къыхэфэрэ шэнхэм джыри зы къахэхъуагъ, шъэфэу ыкІыбкІэ къызэрик Іыгъэр зыфихьын ышІэрэп. Ынэхэм зэгуцафэщтыгъэ гухьэгужъыр зэракІэльым ыгъэнэшхъэигъ. ШэкІожъыр гъэпцІэгъоягъэ, тыгъужъым нахь мымакІ у хъоршэрыгъи тхьагъэпцІнгъй хэльыгъэх, узэрэфаеу тебгъэпиІыкІыштхэм ашышыгъэп. «ТыкъэсыгъэкІэ сенэгуе, -

зэриІожьыгъ Тыкъэм, — Джэф зыгорэ ыгу хэлъ. КъарыушІо лІыбланэм мыхъун ыгу къихьагъэмэ, сыфырикъунэп, ау игухэлъ сымышІзу къаигъэ сшІынэп. Сыд Іо фаеми, къысфэкІожьыгъэба. Джынэс сщы Гагъэм нахымбэ хъунэп. Зыфэдэ мыхъурэ щыІэп зы-Іуагъэр хэукъуагъэп. Сызфэсакъыжьыным игъо къэсыгъ...»

Джэф къэпІэтІэраорэп. Чъыем хэтэу ичІыпІэ илъ, къыпылъыхэп ыкІи. ТІэкІуи ыгу егъу, имыхьакъ тырилъхьагъэу, зэрэгүцэфэшІылэм рыкІэгъожьэу. Джынэс яшэн зэтефэу, тІуми зэдаштэрэр нахьыбэу къахьыгъэми, джы сакъын чІыпІэм фэмыхъужьыкІэ ригъэуцуагъэшъ, зэфэмыгъэгъужьын-зэшэкІожьыным нэсыгъэх. ГукІэ езэрэмыгъэхьым хэтхэзэ, мафэр ечэндым дэхыгъ. Тыкъэм пхъэ гъугъэмэ къахихи, чэщым афикъун фэдиз мэшІо шІыпІэм ыгъэтІыльыгь, ау зэхимыгьанэзэ, ахъшамым нигъэсыгъ. Къызэмэзахэм, яжьэм хищыхьажьыгъэ тэп заулэ къыхихи, машІо ышІыгъ, мэшІотхъуабзэу къыдэоягъэм хьанэ-гъунэр къызэпигъэнэфыжьыгъ. Къэмысысэу щылъ тыгъужъыр, зыфэежь щымы Іэжьэу, Іофышхоу зыгулІыгъэм хэкІыпІэ фимыгъотэу, гупшысэгъуаем зэлъиштагъэу щылъ. Щэижъ ІэпІэшхо Тыкъэм мэшІо пашъхьэм зыфырилъхьажьыгъ. Джэф иІахьи къыхихи, пэчІынатІэу, машІор азыфагоу фигъэтІылъыгъ.

– НекІо, си Джэф, гъолъыпІэ пфэзгъэхьазырыгъ. Хъутэп уздэщыльэр. Шъэбэ-шъабэу уц

гъугъэм ухэлъын. ГугъуемылІзу Джэф къызщыпши, гъолъыпІэм екІугъ. ГъолъыкІэжъэу иІэм тетэу зызэкІищи, ыпкъ шъэджашъэ ыгъэрэхьатыгъ, лъэкъо пытэхэм шъхьэ хъурэешхор атырилъхьи, зигъэгупсэфыгъ. ЙшІугъу Джэф, ышъо мэцІыу, машІом пэджэгоу ежьэшъо кІыфыр чэщым къыхэжъыукІы. Ыпэрэ лъакъохэмрэ ыгупэрэ зэрэфыжьхэм нахь къагъэдахэ. Чэщ машІоу зыпэлъым нахь къегъэшъуашІо. Ащ фэдэу зыкІи Тыкъэм тыгъужъыр зэпиплъыхьагъэпышъ, зыкІи ымыльэгъугъэу бэ гу зылъитэжьыгъэр. Лъэпэ фыжьым лъэбжъэ чан шІуцІэхэр къыхэщых. ЫкІэ кІако зыкІиупкІагъэп, къызщылъэтыным тегъэпсыкІыгъэу ыужырэ лъакъохэри зыщыфаем къызщылъэтыным фэхьазырых. Ежь Тыкъэри игъолъыпІэ екІужьи, джэдыгур зытрихъуагъ. Джэф инэплъэгъу имыкІынэу ышъхьэ ыгъэтІылъыгъ, чъыен зэрэфимытыр зыфигъэпытэжъыгъ. БэшІагъэу егупшысэгъахэти, тегущыІыкІ фэдэ зишІызэ, якъэбар къыІотэнэу рихъухьагъ.

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

Повесть

къи, пкІыхьапІэми нэфапІэми фызэхэмыфэу ицІыкІугъом хилъэсагъ. Ащ хэкІи ищыІэныгъэ илъэсхэмкІэ аблэлъэтыгъ. Тыгъужъ анэу ыукІыгъэр Ірылы дехеры, устанажутка къыхигъэнагъэхэу, къытхьалэу къышІошІыгъ. Дэщтэ-даом хэтэу, пкІэнтІэпсыр къыпызэу къэлъэтагъ. ЗилІэужыгъори зыдэщыІэри къыгурымыІоу тІэкІурэ щыси, иакъыл къэкІожьыгъ, пэкІэкІыгъэр зэрэпкІыхым кІэгушІужьэу, ынапІэ зэтрилъхьажьыгъ, ау хэчъыежьын ылъэкІыгъэп. Къэтэджи, Іэгъо-благъор зэригъэшІэнэу ежьагъ.

Апэрэ мафэм ылъэгъугъэм хэгъэхъо хъатэ фишІыгъэп. Чэлым пэчыжьэк аеу къызыдикІырэри зыдакІорэри гъзунэфыгъуаеу псы речъэкІ цІыкІу ІукІагъ. Псы ІэшІу къабз, чэндж, къалыркъэбыр чІи--еалы мытшы желичес ныдеал рэзагъэу, щэижъ гъугъэ Іаплі къыритхъи, къыгъэзэжьыгъ. ГъольыпІэкІэ ыгъэнэфэгъэ чІыпІэм щызэригъэзафи, чэлым тыриутэжьыгъ. Джэф ыми ыпси къзурэп, зигъэпшкІуныр имыщыпашІэми, мэгумэкІы. Зигъэгуси къуаджэм кІожьыгъэнкІи мэхъу, ищырхэм адэжь зыригъэхьыгъэнкІи пшІэнэп. ЕтІани тхьакІумкІыхьэ къэхьыныри зэпигъэугъ, ежьыми игъомылэ ыухыгъ. Игъусэ къэкІожьми-къэмыкІожьми, шыкъухэри лэгъуп гори чылэм къырихынхэ фай. ТхьакІумкІыхьэ гъэлыц Гагъэми уезэщынба... Джахэм ягупшысэзэ, Тыкъэр ымышІахэу хэчьые-

ПкІыхьэм пидзэжьэу зыкІи къыхэкІыгъэп, а зыр ятІонэрэу ылъэгъужьыгъэуи ышІэжьрэп, ау мызыгъогум икІэлэгъури яни ынэІу кІэкІыгъэх.

Чэщыгум къызэущым, зыфи-

хэм амакъэ зэк Годыжьым, нэ- Шхончи Галъмэкъи зыш Гохихи, фылъэр къызэкІичынэу ригъэжьэгъагъ. Мэзыри къэущыжьы, тыныужъыр ытэмэшхохэмкІэ жьыр зэІибзызэ къэбыби, ынэ ин хъураехэр къы Іапык Іхэу Тыкъэм къыГуплъыхьагъ, ардэдэми зиІэтыжьи, чъыгхэм ахэк Іодэжьыгъ. Мэзыр пц Іэнэ хьазыр хъугъэ, пкІашъэхэр зэтэкъохыжьыгъэ чъыгыр щынахьыб. Чъэп лъэш къызехкІэ зэкІэри къыупцІэныщт.

Къэмылъэгьорэ тыгъэм шІункІыр зэбгырифызэ, уапашъхьэ итыр зэхэпшІыкІы хъугъэ. Ащ дакТоу псэ зыпытэу мэзым хэсыр зэкІэ къыдэущыжьызэ, къызэхэтэджэгъэ макъэхэр куп орэдым фэдагъэх. Муары, бэджэ шъхьэцацэр къэлъагъуи, куандэм хэк Годэжьыгъ, мэз хьитІу ыужыкІэ къикІи, блэушъыкІыгъэх.

Чэщыр зэрэрихыгъэм Тыкъэр рыразэу, пкІыхьэ гомы-Іухэри щигъэзыягъэхэу псыхьо цІыкІумкІэ рекІокІи, зитхьакІыгъ, зызэкІищыгъ, псынкІэ хъугъэу къыгъэзэжьыгъ. Джэф къызэримыгъэзэжьырэр ышъхьэ икІырэп, ушъхьагъу зэфэшъхьафхэр къыфегъоты: зэ тыгъужъхэм арегъэшхы, зэ шакІо горэ къырегъао, ибын хэхьажьыгъэуй къызшІуегъэшІы, ащыщэу нахь тэрэзыр къыфэгъотырэп. ИкІалэ льэш дэдэу пыщагъэ зэрэхъугъэр зэкІэ апшъэ ешІыжьышъ, «къэкІожьынба мыр» — eIo, сыд хъугъэми, ТІахъужъ щимынэным ицыхьэ телъэу, зегъэгупсэфыжьы.

Тхьамафэм зэпымыоу Тыкъэм ышхыгъэ шэтэ гъугъэми. къое гъугъэми ыгу къаутІагъэти, кІэщыгъо горэ мэзчэтми дудакъыми къыІэкІэфэным щыгугъэу, шхончыр ытамэ тырилъхьи, мэзым хэхьагъ. ТІэкІурэ кІуагъэу, гъэхъунэм тхьакІумкІыхьэ шхъонтІашьо

къамэмкІэ лъэгуанджэм къэсэу машэ ритІыкІыгъ, ащ чъыгэе мэшІошхо ришІыхьагъ. Жъоку-кІочІэшхоу ычІэ къинагъэм атакъэр хилъхьагъ, тхьэркъожъ тхьапэхэр рищэкІи. Ащ ыкІыІу етІэ шъабэ тыритакъуи, машІо тыришІыхьажьыгъ. Пхъэр зэстыхэм, жъокум ыкІыІу джыри недејску, иажоаметицит е Ітк плъэкІын охъуфэ ежагъ. Атакъэр жъуагъэми фэдэу, жъагъэми ехьщырэу зэфэдитІоу зэгуиупкІи, ыкІоцІ ильыр рихыгъ. Цыр зэкІэ ехыгъэхагъ, кІэпцыр къыгуитхъи, ыгъатхъэу ышхыгъ, тэджыжьи, Іэо-лъаоу ригъэжьагъэу ыкІыбкІэ зыгорэ къызэрэльыплъэрэр зэхишІагъ. Сакъыныр чІэзымынэрэм, орэчэщ, орэмафэ, уеплъэкІонэу амали уахъти къыуитырэп. Ибгырыпх дэгъэнэгъэ кІэрахьор къыдипхьоти, Тыкъэм зызэригъэзэкІыгъ. Джэф ышъхьэ гъэІагъэу къыІоплъыхьэшъ, ыкІыб дэт.

— Á си Джэфыжъ, ухэсэгъафэри, шъыдэу мэкъэнчъэу укъысэк Іошъагъ. — Иплъак Iи ищытыкІи фэшъхьафэу егуцэфагъэми, къышІошІыгъэу къызщигъэхъугъ, Іэ щифэным ычІыпІэ, цІыфым фэдэу дэгущыІагъ:

Сызфэбгъэзэщыжьыгъ, Іофэп упсаумэ! МэлакІэ олІэба? Унэгъу зыгорэ илъа? — еубзэзэ, атакъэм ыныкъо ритыгъ, ау нэсыгъэп.

ЫпэкІэ мэлакІэ мылІэщтыгъэми, ритырэм щыщ ышхыштыгъ. Ныбэджэ Іоф иІагъэп, оди хъугъэп. Зытетыгъэм темыкІыгъэми, ычапэу мыгъушъыжыгъэхэмкІэ чыжьэу къызэрик Іыжьыгъэр гъуащэштыгъэп.

«УмыгумэкІ, сыпсаоу сыкъэкІожьыгъ» зыфэпІоныр къыригъэкІэу, Джэф чэл лъапсэм игъуалъхьи, ынэхэр

Адыгэ Макь

свежень свежень свежень выбрать искусствомро ныбжьык Гохомро свежень свежень

Ныбжыкіэмэ я Илъэсэу дгъэкіотэжырэм гъэхъагъэу щишіыгъэхэм арыгушхорэмэ ащыщ Адыгэ къэралыгъо университетым илъэпкъ ансамблэу «Нартыр». Ныбжыкіэмэ я Дунэе фестивалэу Китаим щыкіуагъэм адыгэ къашъохэр къыщишіыгъэх, Адыгеим, Краснодар краим, нэмыкіхэми ямэфэкі зэхахьэмэ ахэлажьэзэ, лъэпкъ искусствэр зэриіэтыщтым пылъыгъ. Зэфэхысыжь концертэу джырэблагъэ «Нартым» иіагъэр университетым игъэкіотыгъэу щыкіуагъ. Урысхэр, ермэлхэр, къэндзалхэр, адыгэхэр, іэкіыб хэгъэгумэ къарыкіыгъэ студентхэр нэгушіохэу пчыхьэзэхахьэм щытлъэгъугъэх.

«НАРТЫМ» БИЦІЭ БІЦІЭ КЬЄГЬЭШЬЫПКЬЭЖЬЫ

«Нартым» икъэшъуакІохэу Хьапэк Гэ Аминэт, Мэщфэш Гусан, Нажьэ Налбый, Хьакъунэ Руслъан Китаим зэкІохэм Адыгэ къэралыгъо университетым иректор пІуныгъэ ІофхэмкІэ игуадзэу Тыгъужъ Фатимэ ягъусагъ. Адыгэ Республикэм ил ык Іохэр Урысыемрэ Китаимрэ яныбжыыкІэхэм я Дунэе фестиваль зэрэхэлэжьагъэхэм тегъэгушхо. Хэгъэгушхом адыгэ ансамблэм гу къыщылъатэнышъ, анахь хэхыгъэ концертхэм, зэГукГэгъу гъэшІэгъонхэм къащагъэшъонхэр сэмэркъэоп ныІа.

Адыгэ къэшьо гъэшІэгьонэу «Зыгъэльатэр» къэшІыгьошІоп. Артистхэм жьыр акІэтэу псынкІзу зызэрагьазэрэм дакІоу, къашьом купкІзу иІэр къызэІуахыным пае шъуашэу ащыгъыми мэхьанэ имыІзу щытэп. Пэсэрэ льэхьаным зыныбжь хэкІотагъэмэ «Зыгъэльатэр» къашІыштыгъзу адыгэмэ къаІотэжьы. Лъэхьанэу тызыхэтым «Зыгъэльатэр» ныбжьыкІэмэ агъэкІэракІз, тишэн-хабзэхэр къашъомкІз къыраІотыкІы.

ХьапэкІэ Аминэт, МэщфэшІу Сусанэ, Хьакъунэ Руслъанэ, Нажьэ Налбый Китаим къыщашІыгъэ къашъоу «Зыгъэлъатэр» Мыекъуапэ зэрэщытагъэлъэгъужьыгъэм фэшІ тафэраз. Шьопсэу гъэзетымкІэ ятэІожьы.

Къашъоу «Ислъамыер» ныбжыкіэмэ якіас, ау шэпхъэ льагэм диштэу зэкіэми къафэшіырэп. Хьапэкіэ Аминэтрэ Нажьэ Налбыйрэ пчэгум къызехьэхэм зэрэгумэкіыхэрэр къызыхагъэщыгьэп. Шіульэгъу къабзэм, гупшысэ дахэм «Ислъамыем» узэрэфищэрэр къашъом ыбзэкіэ Іупкіэу къаІотагъ.

Зэфэхьысыжь концертыр къззыгъэбаигъэмэ ащыщых къашъоу «ЗэфакІор» къззышІыгъэхэ Нажьэ Налбый, ХьапэкІэ Аминэт, Бжьэц Бэлэ, Шъэфрыкъо Адамэ. Рэхьатныгъэу ахэлъымкІэ, нэпльэгъу дахэу зэфашІырэмкІэ шІулъэгъуныгъэм ишъэфхэр къызэфаГуатэу къызыщыдгъэхъузэ, «ЗэфакІом» имэхьани гукІэ тыльыІэсы тшІоигъуагъ.

Псыхьом дэжь зэрэщызэпэуцугьэхэм фэгьэхыптэ кьашъор псэ пытэу къыбдэгущыГэрэм фэд. Шъхьаплъэкъо Маринэ, Тхьабысымэ Къэплъанэ, ХьакГэцГыкГу Руслъанэ ГашэкГэ узэфилъымэ льыр бгъэчъэнэу зэрэхъущтыр, плъыр-стырыгъэм «зыхемыгъэльасэу» акъылыр зэкГэми апшъэ пшГын зэрэфаер, зэзаохэрэм азыфагу бзылъфыгъэр къихьэу шъхьатехьор къызыридзэкГэ Гашэр хъулъфыгъэмэ зэрэщагъэзыерэр, нэмыкГхэри якъашъо хэольагъох

вагьол. Шъонтрыпхэм атеохэрэ Шъэф-

рыкъо Адамэ, ХьакІэцІыкІу Русльанэ, Тхьабысымэ Къэпльанэ льэпкъ мэкъамэхэр дахэу агъэІугьэх. КъушъхьэчІэсхэм якъашъохэр кІалэхэм гум рихьэу къашІыгьэх. ЛІыбзыу Асльанэ иорэдышьоу агъэфедагъэр лъэпкъ къашьом диштэу гъэпсыгъагъэ.

Шъэфрыкъо Адамэ къамэхэр пчэгум къыщычІисэхэзэ къызэрэшъогъэ шІыкІэми зэфэхьысыжь концертыр къыгъэдэхагъ. ІэпэІэсэныгъэу зэригъэгъотыгъэр лъэпкъ искусствэм ибаиныгъэ къыпкъырэкІы.

Пщынаоу Шорэ Муратэ, оркестрэм хэтыхэу Хьагъур Къэплъа-

нэ, Сэмэгу Геннадий, Шъынэхьо Казбек Іофышхо агъэцакІэ, льэпкъ мэкъамэхэр амыцунтхьэхэу къырагъаІох. Ансамблэу «Нартым» къыщэшъо урыс кІалэу Иван Лебеденкэр. Тилъэпкъ искусствэ ащ шІогъэшІэгъон, къашъохэмкІэ шэн-хабзэхэр, тарихъыр, гум ихъыкІырэр къэпІотэнхэ зэрэплъэкІыщтым мэхьэнэ ин реты.

Пшъэшъэ къэшъуакІомэ япащэр Ахътэо Светлан. Студентхэр зэригъасэхэрэм гушІуагъо хигъуатэу Светланэ къытиІуагъ. «Нартым» ихудожественнэ пащэу Шагудж Казбек тиансамблэ цІэрыІохэу «Налмэсымрэ» «Ислъамыемрэ» къэшъуакІоу ахэтыгъ, лъэпкъ искусствэр фольклорым къыщыригъажьэзэ ныбжьыкІэмэ аригъашІэ зэрэшІоигъом тыщыгъуазэшъ, гъогу тэрэз зэрэтетыр къыкІэтІотыкІыжьын ищыкІагъэп.

Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу Хъунэго Рэщыдэ, пІуныгъэ ІофхэмкІэ ащ игуадзэу Тыгъужъ Фатимэ, нэмыкІхэу «Нартым» ІэпыІэгъу къыфэхъухэрэм ансамблэм хэтхэр льэшэу афэразэх.

«Нартым» ыцІэ къыгъэшъыпкъэжьызэ, игъэхъагъэмэ ягупсэфылІэрэп, концертхэм, фестивальхэм, мэфэкІ зэхахьэмэ зафегъахьазыры. НыбжьыкІэмэ я Илъэсэу агъэкІотэжьырэм ансамблэм хэтмэ шІушІагъэу щыряІэр агъэбагъо ашІоигъу.

Сурэтхэм арытхэр: «Нартым» изэфэхьысыжь концерт хэлэжьагьэхэр.

Футбол

Тхьаумафэм зэдешІэщтых

Мыекъуапэ футболымкіэ икіымэфэ зэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэу апэрэ купым хэтхэм тыгъэгъазэм и 13-м ятіонэрэ ешіэгъухэр яіэщтых. Гъэзетеджэмэ ялъэіухэр къыдэтлъытэхэзэ, тхьаумафэм зэіукіэщтхэм спортыр зикіасэхэр ащытэгъэгъуазэх.

МГТУ — «ЧІыгушъхь» «Мыекъуапэ» — «Динамо» «Урожай» — АРГ ИФК — «Щагъдый» ЕшІэгъухэр стадионыкІэу «Юностым» щыкІощтых. Апэрэ зэІукІэгъур сыхьатыр 11-м аублэщт, ятІонэрэ купым хэтхэр шэмбэтым зэдешІэщтых.

НэкІубгьом итхэр зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэхэр: Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдэзыгъж Іырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмк Іэ, Іэк Іыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адыря Іэ зэпхыныгъэхэмк Іэк Іи къэбар жъугъэм иамалхэмк Іэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьа Іэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщыГэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаІэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгьэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэхэрэмкІэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкІыжь ахьы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажьэхэрэмрэ яеплъыкІэ зэтемыфэн ылъэкІыщт. Гъэзетелжэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкІи къэ-ЗЫТХЫГЪЭХЭМ аІэкІэдгъэхьажьыхэрэп.

Зыщыхаутырэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 5664 Индексхэр 52161 52162 Зак. 4340

Хэутыным узщык1этхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщык1этхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00